

kisvárdai lapok

35. évfolyam 5. szám - 2023. június 28. szerda

Ivan Viripajev: OXIGÉN
A sepsiszentgyörgyi Tamási Áron Színház előadása
Rendező: Pálffy Tibor

**Magyar
Színházak
35. Kisvárdai
Fesztiválja**
2023. június 23 - július 1.

„...az örökifjú, ám mégis az idősebb nemzedéket képviselő színesz-rendező, Pálffy Tibor joggal gondolhatta úgy, hogy ezt a generációs segélykiáltásként érzékelhető művet a húszas-harmincas éveiben járó művésztársaival egy, a megszokottól eltérő formanyelven állítsa színpadra. Hiszen egy nő és egy férfi – a fővárosbéli Szása és a kisvárosi Szanyok – különös egymásra találása és tragikus sorsa, mint vezérfonal, a műben csak a felszín, amely alatt olyan metafizikai és lételméleti kérdések húzódnak meg, amelyeket egy hagyományos, kétszereplős, párbeszédre építő előadás úgymond „ledobna” magáról.

Így csöppenünk bele egy koncertszínházi formába, amelyben a két kiváló színművész, Kónya-Ütő Bence és Korodi Janka új szerepkörben is bemutatkozik. Előbbi zeneszerzőként, utóbbi video jockey-ként is jelen van, hogy a Viripajev szövegében többször mantraszerűen vissza-visszatérő, tehát megzenésítésre alkalmas sorokat rap- és technozenei aláfestéssel közölje velünk.”

Gyürky Kata

Szakmai klub – 2023. 06. 27.

Ezúttal is három előadást vitattak meg a hozzászólók a Szakmai Klubban. Elsőként a komáromi Jókai Színház előadásáról, a Külvárosról esett szó. Balogh Gyula kritikus kiemelte, hogy nagyon izgalmas térben játszódott a Martin Huba rendezte előadás, többretegű, a külvárosi érzetet hangsúlyozó, vasúti pályaudvar közeli helyszínt alakítottak ki az alkotók. A nálunk kevésbé ismert cseh író, František Langer műve számos párhuzamot idéz fel, a magyar nézők Molnár Ferenc Liliomára, vagy Dosztojevszkij Bűn és bűnhődésére is asszociálhatnak, a kritikus szerint ugyanakkor ez a darab kevésbé mély, mint az említettek. Ehhez csatlakozott Selmeczi Bea dramaturg is, aki arról faggatta az előadásban közreműködő színészeket, hogy vajon miért esett éppen erre a darabra Martin Huba választása. A színészek beszámoltak arról, hogy a szlovák mester egyfajta nosztalgiát táplál a monarchia korát illetően. A hozzászólók beszéltek még arról, hogy talán nem volt szerencsés az előadásba beépíteni egy görög kórushoz hasonló kart, emellett a bűnhődés és az önfeláldozás motívumait is boncolgatták.

A következő taglalt előadás a beregszászi Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház előadása, A helység kalapácsa volt. Gyürky Kata irodalomtörténész bevezetőjében többek között azt hangsúlyozta, számos ponton kitűnő és izgalmas vállalkozás volt a beregszásziaké. Egyfelől beépítették Petőfi „túlmozgásos” figuráját az előadásba, ami jó ötletnek bizonyult. Kiemelte azt is, nagyon élvezetes volt hallani, ahogyan a Petőfi-sorok megszólaltak a beregszászi színészek hangján, elgondolkodtató, hogy manapság már az ilyen

gyönyörű szöveg színpadra tétele is komoly tettek minősül. Fajcsi Ferenc kulturális menedzser arról beszélt, nagyon intelligens humora volt az előadásnak, és rendkívül szellemesen használták a kellékeket. Fontosnak tartotta, hogy a háború megidézésével a saját helyzetükre is reflektált a beregszászi társulat, és abszolút nem önsajnálato módon. Oláh Zsolt szakíró szerint ez az előadás jó értelemben visszarepítette a nézőt a beregszászi színház legszebb időszakába. Sin Edina, a teátrum igazgatója felidézte, amikor elkezdtek beszélni a Petőfi születésének kétszázadik évfordulójára készülő előadásról, akkor még a háború előtt voltak, azonban 2022. február 24-e mindent megváltoztatott a társulat életében. Az éppen a háború kitörésekor magyarországi fellépésre utazó csapat végül úgy döntött Vidnyánszky Attila vezetésével, hogy ennek a pár napnak a történéseit, érzéseit is beépítik az előadásba.

A harmadik tárgyalt előadás a harmadik tárgyalt előadás a Ko-

lozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem Színház- és Film Kar Magyar Színházi Intézet III. éves színész hallgatóinak vizsgaelőadása volt. Ennek kapcsán némi vita bontakozott ki az adaptáció kérdéseiről és hatáiról, vagyis, hogy mennyire tekinthető a színpadon látott feldolgozás Kosztolányi művének vagy sem. Kovács Dezső kritikus feszegette ezt a kérdést, és szerinte az előadásba amúgy is sok mindent „ömlesztettek bele” az alkotók, nem állt össze igazán. A kolozsvári hallgatók egyike megfogalmazta, hogy az előadásuk főként a saját generációjukat célozza, amely „a mobiltelefon, a TikTok és a villódzó fények nemzedéke”. A Kosztolányi-kánon vitáján felül azért többen megjegyezték, hogy igen értékes produkció született meg a kolozsvári fiatalok adaptációjában, nagyszerű színészi és rendezői megoldásokkal. Balogh Tibor, a fesztiválprogram válogatójaként azt hangsúlyozta, úgy ítélte meg, hogy ez az előadás a „felnőtt” programban is kitűnően megállta a helyét.

Ungvári Judit

Transzcendens fuldoklás

Immáron bő húsz éve annak, hogy Ivan Viripajev az orosz – és nem sokkal később a magyar – irodalmi és színházi életbe az Oxigén című drámájával berobbant. Mégpedig oly módon, hogy ez az akkoriban új, sőt, sokkoló hangot megütő írásművészet mind a mai napig erős társadalomkritika is egyben: annak a 2000 körül felnőtté váló, a Szovjetunió felbomlása után bő egy évtizeddel öntudatra ébredő nemzedéknek az életérzését ragadja meg, amely a '90-es évek változást ígérő szelíi után elfogyni érezte maga körül a levegőt. És oxigénre vágyott, hogy ne fulladjon bele a reménytelennek tűnő poszt-szovjet valóságba.

Ezt az elméleti felvezetőt azért éreztem fontosnak a sepsiszentgyörgyi Tamási Áron Színház Oxigén című produkciója kapcsán, mert úgy érzem: az örökifjú, ám mégis az idősebb nemzedéket képviselő színész-rendező, Pálffy Tibor joggal gondolhatta úgy, hogy ezt a generációs segélykiáltásként érzékelhető művet a húszas-harmincas éveiben járó művész társaival egy, a megszokottól eltérő formanyelven állítsa színpadra. Hiszen egy nő és egy férfi – a fővárosbéli Szása és a kisvárosi Szanyok – különös egymásra találása és tragikus sorsa, mint vezérfonal, a műben csak a felszín, amely alatt olyan metafizikai és lételeméleti kérdések húzódnak meg, amelyeket egy hagyományos, kétszereplős, párbeszédekre építő előadás úgymond „ledobna” magáról.

Így csöppenünk bele egy koncertszínházi formába, amelyben a két kiváló színművész, Kónya-Ütő Bence és Korodi Janka új szerepkörben is bemutatkozik. Előbbi zeneszerzőként, utóbbi video jockey-ként is jelen

van, hogy a Viripajev szövegében többször mantraszerűen vissza-visszatérő, tehát megzenésítésre alkalmas sorokat rap- és technozei aláfestéssel közölje velünk.

A produkció a színészek és a közönség közé felhúzott átlátszó plexifallal, mint elidegenítő effektussal éri el azt, hogy az e mögött a fal mögött zenélő, éneklő és a zenei betéteket itt-ott prózai monológokkal felváltó színészt egyfelől tekinthetjük Szanyoknak és Szásának, másfelől bárki másnak, aki ebben a generációban levegőért kapkod. Hisz a tíz fejezetre bontott, a különböző bibliai intelmek, illetve parancsolatok jelentését provokatíve a feje tetejére állító szövegből megtudjuk, hogy mindenkiben lakik két, a bal és a jobb tudó képviselte táncos, és az ő működésüktől függ Szása és Szanyok, de bárkinek a sorsa. Az, hogy jut-e végre oxigénhez.

S ha jut, ha fellélegzik – és nem csak élettani, hanem pszichés értelemben is persze –, a kérdés már csak az, hogy ezt milyen úton-módon éri el. Mert hiába a „ne ölj!” intelem, ha a szeretett nőhöz egy másik megölése árán juthat csak el valaki, hívják bár Szanyoknak, vagy akár másnak. Azaz, ha úgy érz, csak úgy kap levegőt, ha likvidálja a megunt fe-

leségét, annak érdekében, hogy egy másik nőt oxigénként érzékelhessen és értékelhessen. Vagy ha ezt csak mások korábbi tettei elfeledése, azaz, „ősi nyelven a ne ítélj” útján tudja elérni. Ami felér egy önbecsapással. Vagy – lévén, hogy Viripajev szövege 2002-es, és reflektál a 2001-es ikertorony-szörnyűsége – ha valaki a fennálló világrend igazságtalansága miatt fuldokolva egy terrorcselekmény elkövetésével tud fellélegezni. Mindez döntés kérdése. Ahogyan az is az, hogy egy gyors ismeretség után – látjuk a plexifal mögötti egyik jelenetben – valaki belevág-e egy érzelemmentes szexuális aktusba annak érdekében, hogy ismét bekeringőzzenek a táncosok a tüdejébe? Ám az, hogy ezekben a színészek felvázolta szituációkban mi, nézők, akarunk-e döntésre jutni, attól függ, hogy mennyire vagyunk képesek „együtt menni” ezzel a színházi formával. Hogy kitart-e bennünk a kíváncsiság ez iránt formanyelv iránt másfél óráig. Ha igen, akkor ezt a produkciót az orosz irodalomban tradicionálisan jelen lévő levegőért kapkodás – lásd kivetített Dosztojevskij-idézet – zenés továbbírásaként is értelmezhetjük, s ezáltal is okulhatunk belőle.

Gyürky Katalin

Tele tudóvel

Pállfy Tibor sepsiszentgyörgyi színész idén rendezéssel érkezett a Magyar Színházak Kisvárdai Fesztiváljára. Ivan Viripajev *Oxigén* című darabjának különleges színpadi adaptációját hozta el a sepsiszentgyörgyi Tamási Áron Színház előadása. Interjúnkban megkérdeztük az eddigi fesztiválélményéről, a rendezésről és az produkció létrehozásáról is.

Úgy tudom már a kezdetek óta részt veszel a kisvárdai fesztiválon, mit tapasztaltál az eddigi évek során?

'92-ben a Figura Stúdió Színházzal jöttem ide először, azóta majdnem minden évben eljöttem. Amilyen volt a világ a 90-es években, olyan volt maga a fesztivál, és amennyit változott 30 év alatt, úgy változott a rendezvény is. Ez egyfajta tükör annak, ami a világban történik. Eleinte egy propaganda-esemény volt, amelybe mi, a határon túli színházi emberek csempésztük bele az életet. Minden kornak megvan a maga sajátossága. A korai években teljesen más élményt nyújtott ez a fesztivál a közösség szempontjából. Találkoztunk, örültünk egymásnak, buliztunk, kibírtuk a közvetlen szomszédok méltatlankodását, és a rendőri közbelépéseket. Olyan élet volt a fesztivál alatt, szinte érzékinek mondanám. Manapság jövünk, játszunk, elbeszélgetünk valakivel, akivel régen nem találkoztunk, és futunk haza és folytatjuk a taposómalmost.

Egy ilyen komoly színészi pálya után, mikor kezdett el foglalkoztatni a rendezés, és minek a hatására kezdtél el rendezni?

Egy olyan színházi gondolkodásban kezdtem el ezt a pályát, amelyben Bocsárdi László azt mondta, hogy minden színész-

nek rendezőnek is kell lennie. Színészként képes kell legyél arra, hogy rendezőként is lásd a rendszert, az egészet, az előadás struktúráját. Ez a gondolat elindított egy folyamatot bennem. Rengeteg feladat, gazdag színészi út és a világnak egyfajta kiüresedése bátorított arra, hogy elfogadjak bizonyos a lehetőségeket, és valamit továbbvigyek. Ez fogalmazódott meg bennem, amikor jelentkeztem a rendezői mesterszakra. Nem a rendezőként való kiteljesedés a célom, hanem úgy érzem, egy keresői folyamatban eljutottam egy olyan pontra, ahol kipróbálnám ezt a részét is a színháznak. Elfogadom azt a lehetőséget, ami szembejön velem, és játszodom ezzel.

Hogyan választottad az Oxigén című darabot?

Az első rendezésem is Viripajev szövege alapján készült. Már az illúziók alatt beleszerettem ebbe a pasasba. Ekkoriban olvastam az Oxigént is és nagyon megfogott a szöveg. Biztos voltam benne, hogy egyszer szeretnék vele kezdeni valamit. Amikor még semmi nem volt meg, tudtam, hogy a szentgyörgyi színháznál van egy fiú és egy lány, akikkel ezt színpadra lehetne állítani. Annak ellenére, hogy megfogott a szöveg, rettegéssel töltött el, hogy miként lehet ezt a darabot színpadi nyelvre fordítani, és meg tudna-e születni az ennek megfelelő színház. Hatalmas kihívás volt, hiszen a klasszikus színházi dramaturgia és gondolkodás teljesen eltér ettől. Mindent el kellett felejtenem, de ez nekem nagyon szimpatikus volt. Mindig ezt keresem a színházcsinálásban, hogy olyan eszközöket fedezzek fel, amelyek nem előre betanultak. Amelyek ösztönös, zsigeri módon jönnek létre. Nézőként is azt az előadástípust élvezem, ami megle-

Pállfy Tibor

pő, friss, új. Szeretem, ha meglepnek. Azt gondolom, hogy színészként és rendezőként is leginkább úgy tudom meglepni a nézőt, ha saját magam is meglepem.

Számomra nagyon izgalmas volt az előadás mondanivalója mellett a térformája és látványvilága is. Hogyan jött ez létre?

Azt gondolom, hogy az előadás a formában teljesedik ki, de ha nincs mögötte tartalom, akkor az egész üressé válik. Ha alkotóként a tartalomból indulsz ki, akkor bátran elrugaszkozhat a témától, és feszegetheted a rendszer által megszabott határt. Számomra azért volt egy felüdülés ez a próbafolyamat, mert minden devised theater alapon született meg. Egy remek csapat alakult ki, amelyet a dramaturg, a két színész, a látványtervező és Bence zenei hozzájárulása teremtett. Együtt csináltunk mindent. Amikor hoztam a szöveget, már elsőre minnyájunkat beszippantott. Számomra gyönyörűség momentum volt, amikor rájöttem, hogy nem kell senkit sem győzködnöm, mert szinte együtt lélegzünk. A totalitárius rendezői hozzáállást én igyekszem meghaladni, mert sokkal izgalmasabb egyenrangú alkotóként részt venni egy csapatmunkában és nagyobb örömet is okoz.

Szász Anna

Generációk hasadéka

A Z és Y generáció határán születtem. Ez csupán azért fontos, mert csak azt tudom leírni ahogyan én látom és érzékelem a világot, ami a Török Viola által rendezett és a marosvásárhelyi Spectrum Színház által bemutatott Bolond Istók című előadás esetében kiemelten fontos. Azon felül, hogy minden nézőben másként csapódik le, nagyban befolyásolja az értelmezést az, hogy nézőként mennyire tud hozzá kapcsolódni a korosztály, amihez egyéneként tartozunk. Az Arany János azonos című művét feldolgozó előadás, Petőfi Sándor életútját, fontosabb megállóit hivatott bemutatni. Az előadásban Petőfi legismertebb versei csendülnek fel, legtöbb esetben megzenésítve. Olyan versek, amelyeket az iskolában tanultam, szavalóversenyen mondtam, vagy éppen a nagymamám szavalta őket gyermekkoromban. A kapcsolódási pont adott és az előadás mértékét is értem, a Petőfi 200-ra való tekintettel.

A nézőtérre érkezés pillanatában a megvilágított stúdiószínpad tárul elém, rajta csekély díszlet és a címszereplőt alakító színész, Pál Hunor.

A tér elhelyezéséből hamar világossá válik, hogy ez egy stúdiótérre tervezett előadás, ami ezúton sem lett kimozdítva a komfortzónájából, és ezt éreztem a színészek játékán is. Kényelmesen mozogtak a térben, nem csak a színpadot, a nézőteret is használták játéktérnek.

A lány, Márton Emőke-Katinka, váratlanul szólal meg a nézőtérrel, ami felkelti az érdeklődésem és kíváncsivá tesz, hogy mi fog ezzel az ajánlattal a továbbiakban történni.

Az első megérzésem az, hogy a főszereplő színházi próbálkozása

sait fogom látni a színpadon, aminek a lány, és későbbiekben az asszony, Szász Anna is a nézője lesz. Nem ez történik, ők is szerves részeit képezik a cselekménynek, ahogy az öreget játszó Kárp György is.

Annyiban beigazolódónak a megérzéseim, hogy látok benne egérfogó jelenetet, amit a vásári vándorszínészek bábjátékán keresztül mutatnak be, ezzel is ráerősítve a színészet nehézségeire.

Az egyetlen díszlet a térben egy kerekeken guruló faláda, amit sokszínűen használnak. Van, hogy szekér, van, hogy tulipános láda, vagy éppen pad. A helyet és az időt is érzékeltetik vele, azt viszont nem mindig érzem, hogy mikor melyik százdában vagyok.

A gitáron játszó főszereplő gyakran teremt 70-80-as évek hangulatot, a Cseh Tamásra emlékeztető dallamokkal és mozdulatokkal, a forradalom iránti vágy érzékeltetése és Petőfi élethű leképezése pedig értelemszerűen az 1848-as for-

radalom idejébe repít. Az ízes beszéd ezen formája, a jelmezek, a rímekben beszélés is a távoli múltat jelenti nekem, míg meg nem szólaltatja Istók az akusztikus gitárt, ami sokkal közelebb van hozzám, hisz hasonló dallamokat mai napig hallgattok. Számomra nem áll össze, és nem lesz belőle fúzió, és azt is érteni akarom, hogy ez a két korszakot miért mossák össze az előadásban.

Huszonévesként nehezen kapcsolódok a szárazon felmutatott Petőfi versekhez, amelyek gyakran közhelyesnek hatnak, nem érzem azt, amit ezek a versek hivatottak közölni, számomra elvesztik a szakralitásukat és csupán szavakká formálódnak, rímbe szedve.

Amennyiben az előadásnak és az alkotó csapatnak az volt a célja, hogy egy versgyűjteményt tárjon a nézői elé, amelynek segítségével tiszteletüket mutathatják ki a költő iránt, úgy gondolom az sikerült.

„A szent bolondot kerestük”

A marosvásárhelyi Spectrum Színház előadásában Bolond Istókot, a címszereplőt alakította Pál Hunor, aki nem csupán színészként, hanem faszobrászként is tevékenykedik. Az előadásról, a szerep kihívásairól és Petőfiről kérdeztem.

Többféle szöveg szolgált az előadás alapjául. Hogyan állt össze a darab, milyen volt a próbafolyamat?

Elég hosszú próbafolyamat volt, két részben próbáltuk. Több mint nyolcszáz versből válogattott a rendező (Török Viola), csinált egy vázat Arany Bolond Istókjából és Petőfiéből. A kettőből próbáltunk egy olyan cselekménysorozatot összehozni, amit fel tudtunk építeni Petőfi költeményeire. Nagyon intenzív folyamat volt, negyven oldallal indultunk, amit húszra redukáltunk. Puzzle-szerűen raktuk össze a költeményeket úgy, hogy az életműből készült egy cselekménysorozat mint Petőfi-életmű. Benne van a költészete, a lázadásai, a pszichés folyamatai, a szerelem, a hazaszeretet, tehát egy ívet jártunk be. Egy órába sűrítve igyekeztünk flashback mozzanatokként megjeleníteni a történéseket a költő alig huszonhat évéből.

Nagyon lírai a szöveg. Mennyivel nehezebb ezt mondani? Mennyiben más, mint egy prózai szöveg?

Nagyon nehéz, mert itt nem lehet véteni. A Petőfi-verseket az idősebb generáció szinte kívülről tudja. A másik, hogy improvizálni rímben nem olyan egyszerű. S aztán ott a zene, ami egy korona az egészre. Gyakorlatilag a zenei részt én viszem, mind a három szereplő énekeit kísérem, velük menni, együtt élni benne mind az én feladatom. Nagy kihívás

volt és örülök neki, mert szerettem dolgozni a szöveggel, zenéssel meg úgy az egész csapattal.

A színlapon Bolond Istók áll a neved mellett, de végig jelen van mögötte Petőfi is, elmosódik a közöttük lévő határ. Miért van ez?

Ez kicsit becsapós. Gyakorlatilag ahogy elemeztük a költőt, az alkotói folyamatait meg magát, mint embert, nagyon láttuk benne a szent bolondot. Nem volt egy hétköznapi ember. A Bolond Istók pont emiatt egy kicsit félreviszi, mert könnyíti Petőfinek a hazafiságát meg a súlyát a személyiségének. Rengeteget agyaltunk, hogy az általános, sztereotip Petőfi arcukat rakjuk-e ki vagy sem. Inkább ezt a szent bolondot kerestük, aki hol komoly, hol kitör, hol összeomlik, hol szerelmes, hol rajong. Ezeket próbáltuk inkább megragadni és beletenni ebbe a sűrített ötven percbe.

Petőfi beszél az előadásban a szent színházról, a színház gondolatáról, hivatásáról. Ezzel mennyire értesz egyet? Mennyire tudsz vele menni? Mi volt a közös pont?

A közös pont, amit ki is mond, hogy „S tapasztalásom nem volt olyatén, / Mely kedvre hozta volna lelkemet. / Kenyért keresni színészek leszünk, / Nem a művészet szent szerelmiből”. Ezzel így teljesen egyetértek, mintha csak én mondanám. Ezek óriási igazságok és tények. Azzal viszont vitatkozhatunk, hogy Petőfi mennyire volt jó színész. Ezt a szálát végül elengedtük, nem akartuk nagyon kibontani, csak egy kis szeletét mutatuk meg, mert azért fontos epizódja volt az életének. Néha kacsintok és Hunorból mondom,

néha visszarántom magam Petőfibe. De igyekeztem, hogy átadjam magam egy nagyon közvetlen hangvételnek a versein keresztül, hogy ne nagy szavaltok legyenek, hanem egy hétköznapi, egyszerű hang, nem fellengzős, pátoszos, hanem őszinte.

Nagyon sok az interakció a közönséggel. Mennyire képes a jól sikerült válasz gördülékennyé tenni az előadást?

Ez nagyon jó kérdés, mert sokat játszunk gimnazistáknak, akik nagyon jól jönnek velünk. Ez most itt fesztivál, mindenki kicsit karót nyelt, de ahhoz képest többet kaptam a mostani szakmai közönségtől, mint amiket általában tapasztaltam. De van sokkal interaktívabb is, előfordul, hogy énekel az egész nézőtér. Nagyon jól működik, eddig kevés közönség volt, amely teljesen lezárt, szinte nem is volt ilyen előadás, az idősebb korosztály ismeri a verseket és akkor már énekelnek is.

Van olyan sor, amit magaddal viszel az előadásból?

Van, több is, de ami a legmélyebről jön, az ez: „Nem is hiszem, hogy a színészetet / Becsülni fogják, míg ez befogad / Minden bitangot, gaz sehonnait, / Kik a világnak söpredékei,” Meg a másik: „Sors, nyiss nekem tért...” A vándorszínház részénél vannak ezek a sorok.

„Nem építetek sors kegyére, / Tűrök, mit fejemre mére, / Jót, rosztat; / Mit ma ád, elveszi holnap;” Ez tényleg illik is rám. Jókedvvel, vándorbottal megyek a magam útján. Most éppen kicsit hontalannak, talajtalannak érzem magam. Nem lehetek próféta a saját hazámban.

Bakos Apolka

Kölcsönös kapocs

A Magyar Színházak 35. Kisvárdai Fesztiválját kíséri a Kozma Gábor Viktor színész és Bélai Marcel rendező által közösen vezetett Viewpoints - A hiteles színpadi akció keretei elnevezésű workshop. A színészek látásmódját bővítő kurzus módszereiről és a közös munkájukról, illetve arról kérdeztük az alkotókat, hogy milyen teret ad Kisvárdra a műhelynek.

Hogyan kerültek kapcsolatba a fesztivállal?

Kozma Gábor Viktor:

- Balogh Tibor kért föl minket, mint A Vadász Esélye alkotóközösséget, hogy tartsunk workshopot. Marcellel azt beszéltük, hogy dolgozzunk össze, és nézzük meg azt, hogy hogyan tudjuk egyrészt a tréninget, másrészt pedig az alkotói folyamatot úgy párhuzamosan, egymást támogatva vezetni, ami egyfajta közös keresésre nyújt teret a színművészeti hallgatóknak. Amellett döntöttünk, hogy elővesszük a Viewpoints „technikát”. Nem akarom ennek nevezni, mert félreviszi a gondolkodást, és a nemzetközi szakirodalom sem így hivatkozik rá. Ez alapvetően egy improvizációs, dekonstrukcióra épülő, minimalista és posztmodern improvizációs technika. Sokszor úgy fogalmazták meg, hogy ez egy gyakorlatba ültetett filozófia. Ennek az alapjait vezetem én. Ezen keresztül kísérletezünk a térrel és az idővel, aminek segítségével az improvizációt különböző szempontok alapján vezetjük. Arra épül a logikája, hogy bizonyos támpontokat ad, ami alapján aztán a színész döntéseket tud hozni a színpadon, irányítani tudja a figyelmét, és ez szervezi az improvizációját. A technikán keresztül különös figyelemmel

lehet vizsgálni a jel és jelentés képződés kapcsolatát. Emellett úgy döntöttünk, hogy legyen írott, drámai szövegekből kiinduló kreatív alkotás is, amit Marcel vezet.

Bélai Marcel:

- Az alapvető kiindulópontja ennek a résznek az volt, hogy dolgozzunk olyan szövegekkel, amikkel talán nem fognak foglalkozni a diákok abban a három-öt évben, amíg tanulnak a főiskolákon vagy egyetemeken, mert nem feltétlenül képezi a tananyaguk a részét. Úgyhogy most jelenleg Füst Milán-, Brecht- és Molière-szövegekkel dolgozunk. Azt próbáljuk keresni benne, hogy milyen különböző színházi „kulcsokkal”, színészi játékmódokkal lehet megnyitni különböző stílusú, vagy különböző kódrendszerben íródott szövegeket. Ezen belül megnézni azt, hogy egy adott szöveget, a realista kulcs mellett, milyen egyéb maszkos vagy elemelt kulcs tud működtetni. Mondjuk meg tudja-e nyitni Molière szövegét teljes perspektívájában egy realista kulcs, vagy sem. Szerintem Kisvárdra mindenféleképpen jó lehetőség arra, hogy a jelenleg Kolozsvárról, Marosvásárhelyről, illetve az SZFE-ről érkező hallgatók a találkozás mellett ilyen módon tudjanak együtt dolgozni.

- A jövőben milyen közös munkákat terveztek?

Kozma Gábor Viktor:

- Ilyen formációban először dolgozunk együtt, de közösen vezetjük alkotóközösségünket. Ilyen szempontból a közös munka az adott, de hogy ennek mi lehet a kerete a továbbiakban, az sok szempontból a finansziális támogatástól függ. Folyamatosan keressük azt, hogy

Kozma Gábor Viktor
Bélai Marcel

milyen formában tudunk együtt dolgozni, és ezt kölcsönös kapocsnak érzem.

Bélai Marcel:

- Ennek a legutóbbi, mármint a workshop előtti legutóbbi fázisa az Édes Anna volt. Gábor, az osztályvezetője annak az osztálynak, amelyben rendeztem. Úgyhogy ez volt az utolsó formációnk.

Kozma Gábor Viktor:

- A jelenlegi workshopunkon nagyon jó, hogy van egy didaktikai, és van egy rendezői szem egymás mellett. Az, hogy a technikát és a kreatív munkát hogyan lehet összehangolni, további fontos műhelymunkák témáját képezhetné.

Bélai Marcel:

- A magam részéről nem szoktam a workshopot, mint kategóriát különválasztani az alkotói munkától. Most is, mint általában, egy szövegből indulok ki, illetve úgy próbálok dolgozni a hallgatókkal vagy résztvevőkkel, mintha mi ezt az anyagot a színpadra akarnánk állítani.

Ráthonyi Sára

Mai program

10:00 – Viewpoint - A „hiteles” színpadi akció keretei

Bélai Marcel és Kozma Gábor Viktor workshopja

Helye: Református Iskola (Refi Színpad)

11:00 – Szakmai Klub

(beszélgetés az előadásokról)

Moderátor: Mohácsi Szilvia

Oxigén: Kozma András, Gulyás Gábor**Bolond Istók:** Gyürky Katalin**Szép nyári nap:** Varga Amár Kristóf,

Szalánczi Ágota, Pálfi Zsófia

Helye: KVMK pódiumterem

13:00 – Villám-workshop

kritikus mesterkurzus

Vezeti: Szabó Réka és Kovács Dezső

Helye: KVMK Pódiumterem

17.00 – William Shakespeare:

III. RICHARD

(versenyprogram) (3h 10' szünettel; 18+)

Rendező: Dejan Projkovszki.

Újvidéki Színház

Helye: Művelődési Központ színházterme

21.00 – Peter Shaffer: AMADEUS

(versenyprogram) (2h egyben)

Rendező: Tapasztó Ernő

Az Aradi Kamaraszínház és a szegedi Pinceszínház közös produkciója.

21.00 – Csík Csaba: ÖREGLÁNYOK

Rendező: Tallós Rita. (1h 50' szünettel)

Liliom Produkció

Bővebben: www.kisvarda.szhaz.huSzép nyári nap - A Neoton musical A Veres 1 Színház előadása
Rendező: Böhm György

kisvárdai lapok

A Magyar Színházak 35. Kisvárdai Fesztiváljának napilapja

Főszerkesztő:
Ungvári JuditSegédszerkesztő:
Ráthonyi SáraFotók:
Tugya Vilmos
Ráthonyi SáraNyomdai előkészítés:
Kóczon NikolettaNyomdai kivitelezés:
Imi Print NyomdaFelelős kiadó: Nyakó Béla
ISSN 1587-8325www.kisvarda.szhaz.hu

A Magyar Színházak 35. Kisvárdai Fesztiváljának támogatói:

